

Lehremine
İstanbul

İNANÇ

DENİZLİ HALKEVİ DERGİSİ

Cilt : 4

Şubat — 1941

SAYI : 48

İmtiyaz Sahibi
HULÜSİ ORAL

Yayın ve Yazı İşleri Müdürü
Tahsin Saygunışık

San'at hakkında

S. T.

Halk edebiyatının yeni şiire tesirleri

Talât Öner

Bak sana neler gönderiyorum

Mahir Balkı

Dilde zaman ve inzibat

Tahsin Saygunışık

Ruzgâr (Şiir)

Umut (Şiir)

Tahsin Saygunışık

Denizli'de yerli usulu nişanlanma

Bürhan Saraçoğlu

Toprak ve Gök (Şiir)

Necdet Şenel

Köy havası

Bürhanettin Ceber

Yeşil haber (Şiir)

Hakkı Sayın

Bibliyografya Angel dayı

S. Toprak

Maddenin ruha (Şiir)

Necdet Şenel

İNANÇ

DENİZLİ HALKEVİ DERGİSİ

CİLT : 4

Şubat — 1941

SAYI : 48

İmtiyaz Sahibi
HULÜSİ ORAL

Yayın ve Yazı İşleri Müdürü
Tahsin Saygunışık

Musahabeler:

SAN'AT HAKKINDA

İnsanlar, güzel karşısında, bir an mantığın yarattığı ihtiyaçların sınırı dışına çıkarak, içiyle başbaşa ve tehayyülün engininde sarhoş yaşıyor.

İhtiyaçların insanları bunalttığı, maddenin, çimentonun çelik ve demirin hükümdarlık ettiği yirminci asırda, insan ruhunda tabiat sevgisi ne kadar köklüdür. Ben bunu çok derinden hissettim.

İnsanın, madde olan taraflarının, dışında sükûn, huzur ve tahayyüle ait iştiyaklar; San'atın verdikleriyle başka âlemlere akmak, ve bir an olsun maddeden uzaklaşmak zarureti duyuyor.

Evimizin, ar komitasının açtığı resim sergisinde bunları düşündüm, ve san'atın insan ruhunda hazla nasıl yaşadığı bir kerre daha duydum ve anladım.

San'at bizi bulduğumuz âlemden bizim tarafımızdan yapılmış ve yaratılmış âlemlere doğru çekip götürmektedir. Biraz korkmasam, san'atı seven insanı biraz da Allahı arayan insan olarak tavsif edeceğim.

Ve onu, onunla beraber de san'atı aramak ihtiyacından

5037938
1941/48

HALK EDEBİYATININ YENİ ŞİİRE TESİRİ

Talât Öner

Halk edebiyatının dilinden müteessir olan ve onları örnek tutarak şiir yazarlar yalnız Sabahattin Ali ve Cevdet Kudret değildir. İlk olarak Rıza Tevfik de bu yolda şiirler yazmıştır. "Bursada meşhur Yunus Emrenin Kabrini ziyaretten sonra kendi uslûbunu takliden söylenilmiştir.", Başlığını taşıyan şu şiirini aynen alıyorum:

Yüce dağlar ardından
Deniz aşırı geldim.
Evliyalar yurdundan
Selâm tapşırı geldim.

Ulu bir şara geldim,
Dosta armağanım var.
Erenlerin bağından,
Güller devşirü geldim.

Yunusun toprağına,
Vardım yüzüm sürmeğe.
Sildim gönül pasını,
Yunuben aru geldim

YUNUS'TAN

Andanberu gönüldüm
Dest ile bile geldim,
Pes bu aleme çıktım,
Bir acep hale geldim.

Ol dost açtı gözünü,
Gösterdi gündüzümü,
Gönlümdeki razımı,
Söyledim dile geldim.

Gör ne yuvadan uçtum,
Bu halka razım açtım,
Aşk tuzakına düştüm,
Tutuldum ele geldim..

uzak kalabiliyormuyuz? Güzellik ne şekilde tecelli ederse etsin, bizi daima peşinde sürüklemektedir.

Bunu düşünürken, büyük san'atkarların büyük münciler gibi, halkın maşeri düşünceleri içinde nasıl kudretle yaşadıklarını anlamak güç olmuyor.

Evimiz sergisini bir kaç gün içinde mühim bir kütlenin gezmesi, san'atta sevgiyi gösteriyor.

Evimiz ar koluna ve genç ressamlarımıza yollarında muvaffakiyetler dileriz.

Ş. T.

Rıza Tevfik Allahtan,
Ayrılma ol dergâhtan,
Ben kurtaldım gûnahtan
Eğriydim doğru geldim.

Serabı Ömrüm: S — 54

Divan: S — 139

Bütün genç şairlerimiz dillerine yun uşak, tatlı bir ahenk vermeğe dikkat ediyorlar. Halk dilinin kıymetli şairlerimizin elinde işlenmesi, zenginleşmesi sevinilecek bir hakikattir. Ahmet Kutsi, Necip Fazıl gibi kıymetli şairlerimizde de halk dilini bulmak mümkündür. Bilhassa Ahmet Kutsi'nin halk türkülerini örnek tutarak yazdığı şiirlerde:

Yağmur duası'ndan

Salıverin tavladan şahbaz atları
Koyuverin sürüyü, savun itleri
Neyleyim şenliği bitmiş yurtları
Yiğitlerim niçin gülmez yüzünüz,
Avgunlarım neden küsülüsünüz.

Aşağıdan gelir, allı karalı
Sorun bu gelenler acep nereli
Kimi yaslar giymiş, kimi yaralı
Aşiretim niçin gülmez yüzünüz,
Pınarlarım neden küsülüsünüz.

"Ağaç, sayı 1, S: 2,, A. Kutsi Tecer

R Ü Z G Â R

İçerimde koca dağ gizlidir, İçlense, içlense bir hayal kursam
Rüzgâr döne döne çıkar mı bilmem. Göklere yaslanıp çığlık savursam
Yarım ince uzun, saz benizlidir, İçimdeki dağı dağlara vursam
Başımı göğsünde sıkar mı bilmem. Bu vuruş gönlümü yıkar mı bilmem.

Necip fazıl, Ben ve Ötesi, S: 24

B — Şekil bakımından:

Şekil bakımından tesir de üç bakımdan tetkik edilebilir:

a — Şekiller:

Halk edebiyatında gördüğümüz bütün şekiller edebiyatımızda milliyet ve sadelik cereyanı üzerine, yeni şiirimize de geçmiştir. Yeni şiirlerimizde mani, koşma, varsağı, türkü, desdan, divan, nefes şekillerinde yazılmağa başlanmıştır. Rıza Tevfik, "Serabı ömrüm,, adlı kitabının mukaddemesi olan bir iki söz kısmında "Asıl millî Türk vezninde, millî Türk şeklinde, İstanbul lehçesiyle ve zevkiyle yazılmış olan bu şiirlerin ilk nümuneleri matbuat aleminde intişar etmezden

evvel samimî dostlar meclisinde maruf ve indinde makbul idi. Ve "ilk basılan divanımın Anadolu'da ve bilhassa Kozan taraflarında bazı âşıklar tarafından sazla okunduğunu gazeteler rivayet ettiler. Bazı nefeslerimin dahi dergâhlarda okunduğunu ben bizzat gördüm ve dinledim., diyor. Ondan bir parça:

Uçun kuşlar uçun doğduğum yere,
Şimdi dağlarında mor sümbül vardır.
Ormanlar k oynunda bir serin dere,
Dikenler içinde sarı gül vardır ...

Bütün şairlerimiz şekil bakımından halk edebiyatından istifade etmişlerdir. Ahmet Kutsi, Necip Fazıl, Faruk Nafiz'in ekseri şiirleri koşma tarzındadır. Orhan Seyfi'nin manileri de :

Ben dağ yolunda yonca, Sen gül dalında gonca,
Sen açılır gülersin, Ben sararıp solunca.

Yattı uyudu daldı, Göksü açılı kaldı,
Bir busesini çaldım, Uyandı geri aldı ...

Salih Zeki'nin "Asya şarkıları,, nda daha ziyade Asya'dan ve halk edebiyatından ilham alarak yazdığı şu maniler:

Dereler çağla dolu, Dağların başı soldu,
İki geyik yanyana, Tepelerde kayboldu.

Avcı yolda iz arar, Turnalar deniz arar.
Ceylân susmuş korkudan. Eşini sessiz arar.

Hep, halk şiirleri şeklinde yazılmıştır. Halide Nusret Zorlutuna'nın :

Söyliyedim derdim pek çok, Bugün bir keyfiyetim var
Dağlar yolverin yolverin, Ayvaz mey doldur, mey doldur,
Beklemeğe takatım yok, Arada bir işretim var,
Dağlar yolverin yolverin. Ayvaz mey doldur, mey doldur.

Yukarda yanyana koyduğumuz Halide Nusret ve Karaca oğlan'ın şiirleri yekdiğerine ne kadar yakındır. Serbes nazım diye büsbütün ayrı bir şekilde yazan N. Hikmet'te halk şiir ve Türkülerinden istifade etmiştir.

İlk şiirlerinde form itibariyle halk şiirlerimizi taklit eden

Necip Fazıl, sonraki şiirlerinde form değiştirmeksizin fond cihetinden nasıl garphılaştığını göstermek için Yusuf Ziya'nın şu karşılaştırmasını aynen alıyorum :

Söndürün lâmbaları uzaklara gideyim,
Nurdan bir şehir gibi içimi seyredeyim.

Pırıl, pırıl,
Pırıl, Pırıl ...

Sussun, sussun uzakta ölümüne ağlayan,
Gencim, ölmem, arzular kanımda bir çağlıyan.

Şırl, şırl,
Şırl, şırl ...

"Ben ve Ötesi,, S. 92

B — VEZİN :

Butün yeni şiirler, halk şiirinin vezni, millî veznimiz olan hece ile yazılmaktadır.

Yalnız evvelce de söylediğimiz gibi sade hece adedinin müsavi olması âhenk temini için kâfi değildir. Bugünkü şairlerimiz, ritme çok ehemmiyet veriyorlar. Muayyen takti yerine kelimelerin kuvvetine, manadaki yerine ve iç âhenge göre duruşlarla musikinin âhengini elde etmeğe çalışıyorlar. Bu hususta en çok Ahmet Kutsi, Ahmet Hamdi, Ahmet Muhip ve Necip Fazıl, Cahit Sıtkı'nın muvaffak olduğunu görüyoruz. N. Hikmet'in öncülüğünü yaptığı sade âhenge dayanan serbes nazmı da unutmamak lâzımdır.

C — KAFIYE :

Halk şiirinin yarım kafiye dediği "Asonans,, yeni şiirimize de girmiştir. Evvelce de söylediğimiz gibi, asonansın millî zevkimizi tatmin ettiğın de hiç şüphe yoktur.

Gittikçe samimiyet, sadelikle halk ruhuna yaklaşan edebî zevkimiz, asonansı yadırgamamaktadır. Bu tarzın o kadar muvaffak örnekleri vardır ki; bunların yerine tam kafiye de olsa aynı hizmeti görmekten başka birşey yapamayacaktır.

Yadını düşürmez dilim,
Kirli günahkâr bir kulum.

Sana ulaşır her yolum,
Yüzüne bakıp yundum hey.

Ç — Ruh ve mana bakımından :

Halk edebiyatındaki his, hayal ve ruhun yeni şiirin ruh ve manasına da tesir ettiğini görüyoruz. Ömer Bedrettin'in "Son Dilek," adlı şiiri buna güzel bir örnektir :

Aşıkım dağlara kurulu tahtım, Yine bahar oldu açıldı güller,
Çobanlar bağrımı dağlar da geçer, Bülbülü şeydalar bağlarda gezer,
Günümü yileden şu kara bahtım, Bir saçı Leylâya gönül verenler,
Engin gurbetlerden çağlar da geçer. Elbet Mecnun olur dağlarda gezer.

Hasretle doldurur geçtiğim yeri, Ne yaman ateştir aşkın ateşi,
Vahşi kuş sesleri yaban gülleri, Gittikçe artıyor dilde savaşı,
Bazan Akpınara giden bir peri, Yar senin elinde gözümün yaşı,
İnce yollarımı bağlar da geçer ... Bahar seli gibi çağlar da geçer..
Örter görlerimi sonsuz bir diyar, Emrahı dinliyen kalbi yanaktır,
Mezarım dağlara kalsa yadigar, Bezmi muhabbette kalbi sadıktır,
Gönlünü çiğneyip geçen nazlı yar, Sevdiğinden cüda düşen aşıktır,
Belki mezarımdan ağlar da geçer. Ruzuşep aheder dağlarda gezer.

Başka örnekler :

"Bir halk Türküsünden,,

Ağlama yar ağlama,
Kara yazma? bağlama,
Giderim tez gelirim!
Ellere bel bağlama ...

"Cevdet Kudret'ten,,

Ağlama varım ağlam,
Kolum kanadım bağlama,
Sen de bağrımı dağlama,
İşler dumanlı dumanlı ...

Daha başka örnekler :

"Şeyh Bedrettin Destanı'ndan,,

Sözü ben aldım dedim :
Ayasluğ şehrinin kapısı nerde,
Göster geçeyim,

Sözü o aldı dedi :

Ayasluğ şehrinin kapısı vardır,
Girip çıkılmaz,
Kalesi vardır,

Kolay yıkılmaz,

"N. Hikmet,,

Sözü ben aldım dedim, sözü o aldı dediler, Aşık Kere-
re min "Aldı Kerem bakalım ne dedi,, lerine şekil, eda, ruh
itibariyle de Doktor Konoş'un "Türk Halk Edebiyatı," adlı

kitabında çok evvel gördüğüm halktan toplanan söyleşme tarzındaki bir halk şiirine ve Dede Korkut hikâyelerine ne kadar benzemektedir. Ahmet Kutsi Tecer'in :

H A L A Y

Çekin halay çekin durmadan sazlar,
Çekin, ağır ağır halay düzölsün.
Süzölsün boyunlar, süzölsün nazlar,
İnce beller mahmur gözler süzölsün.

Dönün kızlar dönün birleşsin eller,
Çalın sazlar, çalın kırılın teller,
Dönün kızlar dönün kıvrılın beller,
Uzun siyah saçlar tel tel çözölsün,

Kayan gece gibi geceki izden,
Bakışlar saçılın kirpiğinizden,
Etekler içinde naz eden dizden,
Üzölsün bu deli gönlüm üzölsün ...

Sivas'ın meşhur halayına ne kadar benziyor :

Çekin halay düzölsün,
Elâ gözler süzölsün,
Halay'a girmiyenler,
Vurun boynu üzölsün ...

A. Kutsi Tecer de yukardaki halk Türküsünün tesiri ne kadar açık görünüyor. A. Kutsi Tecer ve N. Hikmet halk edebiyatındaki Yunus, Karacaoğlan, Emrah gibi halka inen şahsiyetlerden müteessir olmamışlar, diğer şairler gibi onları taklit ederek yazmamışlar, asıl halk edebiyatının mem-bana, halk maşeri vicdanının mahsulü olan anonim halk şiirine gitmişler, ona teknik, incelik, yumuşaklık, garphlık katmağa çalışmışlardır. Sevgili hocam Ahmet Kutsi'nin neşre-dilmeyen bazı parçaları, ağzından dinlemek bahtiyarlığına erdim. Avşar aşiretinden bahseden Epope, "Köroğlu," isimli dıramları, bunu açıkça gösteriyor.

T. Ö.

Bak Sana neler gönderiyorum

Mahir Balkı

Sana gözlerimi gönderiyorum, gözlerimi. Onları bulandır-
dın. Üstünde beyaz aylı kırmızı bir yıldız bulunan mendil ile
onları sil, kurula. Ta ki, parlaklıkları kaybolmasın ve seni
bir duman perde arkasından görmesin.

Sana alnımı gönderiyorum, alnımı.. Onu kırıştırdın. Yum-
şak bir silindirle onları bastır, düzelt. : Ta ki, senin karşın-
da acı bir yüz görünmesin ve gözlerin bir ızdırap filimi sey-
retmesi..

Sana kalbimi gönderiyorum, Kalbimi. Onu kanattın. üstün-
de kızıl bir ay resmi olan beyaz bezlerle onu sar, sarmala.
Ta ki, vuruşları dinmesin ve hep senin için titresin.

Sana beynimi gönderiyorum, beynimi. Onu yaktın. Yürek
markalı bir kova ile ona su at onu söndür. Ta ki, düşünme
gücü eksilmesin ve hep seni düşünsün.

Sana aşkımı gönderiyorum, aşkımı. Onu yıktın. Eline bir
mala al, gönlüme benzesin; sonra bunu Eva'nın hamuru gibi
irinli ve pıhtılı bir çamura değil, Bozkırdaki Ayşenin katık-
sız mayasına daldır. Ve böylece bir yeni yapı kur, Çankaya
kadar sağlam olsun.

Yoksa seni, onunkiler gibi aman vermez, oklarla tepelerim.

Dilde Zaman ve inzibat

Tahsin Saygunışık

Dil üzerinde ilk ilmi, toplu konuşma ve münakaşalar
Birinci Türk dil kurultayında, ondan sonra da gazete ve mec-
mularımızda ehemmiyetli bir mevzu haline girmiştir. İlk dil
kurultayında dilde zaman mefhumu üzerinde Hüseyin Cahit
durmuş ve bu yolda da hayli münakaşalar olduğu unutul-
mamıştır.

Dil üzerinde, işleyici ve yapıcı olan zamanın dışında,
herhangi bir amilin, tam bir inzibat havasıyla ihata edildiği
halde de, onu kemale götürür düşüncesi, yalnız zamana bira-
kılan dilin hali kadar, karışık ve tekâmülden nasipsiz kala-
caktır.

Zamanı, daha mühim bir hal olarak, yapan ve erdiren
olarak, inzibatı da, taşmamak ve muzır olmaktan koruyan
bir tehaffuz ve sınırlama olarak kabul ediyorum. Dilde inzi-
batsızlık hali, taşma yoluna çizilen hatlardan azadeliğe ala-
bildiğine zamana burakılmış lisanın vaziyeti de, bu işte yal-
nız bulundukları zaman, lisanın' arzulanı gelişmeden geri
kaldığını hadiseler çok defa isbat etmiştir. Fransada, 16 neci
asırda, Fransız dilini zenginleştirmek için Lâtineden gelişi
güzel bir çok kelimeler almışlar ve dillerini buyolda zengin-
leştirmişlerdir.

Bu işin gagesizliği ve zamanın bunu nasıl tasfiye ettiği de
düşünülmeğe değer. Bizde de aynı şey ilk dil kurultayından
sonra eli kalem tutan bütün muharrirler, gazeteciler, önüne
gelen, hatta aklına gelen, hatta yol üstünde buluverdikleri
her kelimeyi, yeni türkçe diye yazılarına sokmaları, o zaman-
ki neşriyatta ciddi, düşündürücü bir anarşi yarattığı da he-
nüz unutulmamıştır.

O zamanlar, büyük bir şevk, hatta yarı şuurlu bir iş halinde ilerliyen bu şeyi, yine zaman masıl yoluna koyuvermişti.. O andaki neşriyatımızla, o günlerden zaman itibariyle ileri olan bu günkü neşriyatımızı karşılaştırdığımızda, bir nevi telekkiye göre gerileme göze çarpar. Şayet o zamanki işe şuur ve mantık dünyasından kabakavak hüküm verilmezse..

Halbuki iş tamamen bunun aksinedir. Bir çok sözde muharrirler de artık bu gün yaptıklarını anlamışlardır. Gelişi güzel bir kelimeyi yazıya sokmanın muharririn manevî kudretine indirilmiş bir tehnik damga, kadar manada umumi sindirmenin de azaltılmış hali olduğu da gözönünde tutulabilir...

Bütün bunların sebebi, inzibattan, çerçiveden, kaideden kendini uzak tutmuş bir lisanın, karmakarışık bir sistemden farksız oluşu halidir. Yapılacak iş, bir taraftan kemali zamana burakmak, diğer taraftan da zamanı kontrol hükümleri ve prensipleriyle anbean mürakabedir.

Dil, inkişafı için en çok zaman isteyen bir gelişme zemini. Hiç bir dünya dili yoktur ki asırların hududunu aşmadan, tekâmülün hududuna varabilsin.. Tek başına ne zaman ve ne de tek başına kaide ve çevrelenmiş imkânlar dili istediğimiz hale sokabilir. İkisi yanyana, başbaşa yürümek icap eder.

Bu günkü Dil Tetkik Cemiyeti, kaideler kontrolünü yapması icabeden bir kuruluştur. Bu güne kadar, toplamakla, derlemekle malzemeler içinde yuğrulmakla imkânlarını sistemleştiren, kaideleştiren bu müessesese, dil istikrarının kuvvete ve kaideye dayanan bir mürakıba olacaktı. Bu iş istenildiği noktaya gelmedi kanaatındayım..

Zaman nasıl olsa ilerliyor.. Zamanla birlikte dilde de bir şeyler olması iktiza eder, bu oluyor da.. Halbuki bu oluş yanında kontrolün kendini hissettirişi dil üzerine baskısını ve damgasını kuvvetle vurmuş değildir.

Maarif vekilliğinin mekteplere gönderdiği, gazetelerde hayli münakaşalara ve yeni yeni fikir inkişaflarına imkân veren son gramer kitabı da, dil kontrolünün ciddi olarak

Sayfa	Satır	Yanlış	Doğru
		Kapakta	Maddenin Ruha
3	29	Desdan	Maddenin Ruhu
4	28	Karacaoğlan	Destan
5		Yusuf Ziyânın karşılaştırmısından unutilan kısım:	Köroğlunun
		Güzel ne güzel olmuşsun	
			Görülmeği
		Siyah saçlar halkalanmış	Görülmeği.
			Örülmeği
		Mendilim yaşla erittim	Örülmeği.
		Adın bilirdim unuttum	
			Sorulmayı
			Sorulmayı.
7	9	Dönüm	Tutun
7	13	Gece	Yıldız
7	20	Girmiyenler	Girmeyenin
7	30	Parçaları	Parçalarını
18	Numara	8I	I8
18	4	Uçarsam	uçursam
24	3	Denlerindir	Edenlerindir

O zamanlar, büyük bir şevk, hatta yarı şuurlu bir iş halinde ilerliyen bu şeyi, yine zaman masıl yoluna koyuvermişti.. O andaki neşriyatımızla, o günlerden zaman itibariyle ileri olan bu günkü neşriyatımızı karşılaştırdığımızda, bir nevi telekkiye göre gerileme göze çarpar. Şayet o zamanki işe şuur ve mantık dünyasından kabakavak hüküm verilmezse..

Halbuki iş tamamilе bunun aksinedir. Bir çok sözde muharrirler de artık bu gün yaptıklarını anlamışlardır. Gelişi güzel bir kelimeyi yazıya sokmanın muharririn manevî kudretine indirilmiş bir tehnik damga, kadar manada umumi sındırmanın de azaltılmış hali olduğu da gözönünde tutulabilir...

Bütün bunların sebebi, inzibattan, çerçiveden, kaideden kendini uzak tutmuş bir lisanın, karmakarışık bir sistemden farksız oluşu halidir. Yapılacak iş, bir taraftan kemali zamana burakmak, diğer taraftan da zamanı kontrol hükümleri ve prensipleriyle anbean mürakabedir.

Dil, inkişafı için en çok zaman istiyen bir gelişme zemidir. Hiç bir dünya dili yoktur ki asırların hududunu aşmadan, tekâmülün hududuna varabilsin.. Tek başına ne zaman ve ne de tek başına kaide ve çevrelenmiş imkânlar dili istediğimiz hale sokabilir. İkisi yanyana, başbaşa yürümek icap eder.

Bu günkü Dil Tetkik Cemiyeti, kaideler kontrolunu yapması icabeden bir kuruluştur. Bu güne kadar, toplamakla, derlemekle malzemeler içinde uğrulamakla imkânlarını sistemleştiren, kaideleştiren bu müessese, dil istikrarının kuvvete ve kaideye dayanan bir mürakıba olacaktı. Bu iş istenildiği noktaya gelmedi kanaatındayım..

Zaman nasıl olsa ilerliyor.. Zamanla birlikte dilde de bir şeyler olması iktiza eder, bu oluyor da.. Halbuki bu oluş yanında kontrolün kendini hissettirişi dil üzerine baskısını ve damgasını kuvvetle vurmuş değildir.

Maarif vekilliğinin mekteplere gönderdiği, gazetelerde hayli münakaşalara ve yeni yeni fikir inkişaflarına imkân veren son gramer kitabı da, dil kontrolünün ciddi olarak

hissedildiğini, ve bunun ön bir zaruret olduğunu ortaya açıkça koymuştur.

Dil yalnız bir mektep işi değil, bir millet işidir. Türkçeyi heceleyenden, Türkçeyi güzelleştiren adama kadar herkesin, lisan ölçüsünü bunlara uydurması kadar tabii ve arzulanana ne olabilir.

Lisanda hususiliğin yerini, müşterek mefhum ve prensiplerin tutma zamanı onun, tekâmüle başlama, yahutta, inzibatlı ilerlemesinin başlangıç noktasıdır.

Dilde zaman denilen baskının yaptıkları uzun uzun inceleenebilir. İnzibatlı bir zamanın da bu günkü dilimizle, dünkü dilimizin karşılaştırılmasında rolü açık olarak kendini gösterir.

Müşterek bir anlaşma yolu, insan ruh ve karakterlerine vüs,at, dile inzibat yollarının bariz ve umumî bir çerçive içinde şamil, kavrayıcı ve tesbit edici vasıflarından doğar. Dil anlaşmanın umumî bir imkânı olduğuna göre, zaman, cemiyet ve onun ihtiyaçlarının tenevvüleri de ister istemez bir takım kendinden evvelkilerin iştiraklerine uymıyan halet, mefhum yeni maddeler varlıklarıyla karşı karşıya kalma zaruretleri içinde bulunacaklardır.

Zamanın, onunla beraber devirler ve tekemmüller yapan cemiyetin bir görünüşü de mefhumlar ve ihtiyaçların ortaya attığı maddeler tenevvüüdür. İşte kontrol, lisan inzibatı [dil]in bu değişme ve yeni mefhum ve ihtiyaçların doğduğu anlarda müdahale yoluna giriş, ve mürakabe halidir.

Dil, zamanla hayat arasında, ihtiyaç ve imkânlarla göre daima var bir akıştır. Kaidelerin bütünü ihtiva eden dil inzibatı ise, sahnenin gerisinde, icap ettikçe role karışan, hadiselerle elini uzatan olmalıdır.

Dilin inkişafı ne yalnız başına zamanın elinde kalmak, ne de zorla sun'î bir kadavra içine sıkıştırılmak halinde kendisini tayin ettirebilir.

Dilde en normal inkişaf, zamanla imkân ve inzibatın tam olarak var olduğu anda ölçülü ve verimli adımını atacaktır.

T. S.

RÜZGÂR

Suları gür sularla öpüştürüp
Dalları birbiriyle kavuşturan,
Rüzgâr ki derimle saçımdan başka
Oynatamıyor kafamın iç yerini..
Bense bütün bir arzuyla dilerdim
O uçursun kafamdakilerini..

En koyu rüzgârların da anbean,
Dalları salladığını düşünüp
Sükûn cennetinde kafamdekiler,
Dalmaktalar onlar sonsuz bir aşka..
Bunaldığım an yapabilsem eğer
Kafamı rüzgâra açmak isterdim..

UMUT

Derimin kar sathına değdiği günlerde,
Beni hayal ılık bir yurda bırakmasaydı,
Gözyaşıyla uzanıp sonsuz saatlar derde,
Çiçekli gelecekler ruhuma akmasaydı
Gelmezmiydi bu günden çok acı bana dünya..

En gizli rüyalar ki kafamın bir yerinde,
En tatlı dünyalarım gözüm kapandığı an.
Olduğundan pek farksız görünseydi, akşamdan
Ne çıkardı beklenen sabahların birinde;
Hayat değişen renkler, hep umut, ve hep rüya..

Tasin Sayguniçik

Denizlide Yerli Usulü Nişanlanma

Bürhan Saraç oğlu

Bir kızın, bir erkek ile evlenmesine söz verildikten sonra nişan merasimi yapılır. İki türlü nişan vardır: küçük nişan büyük nişandır. Bu iki merasim yapılmadan evvel oğlanın anası, yakın kadın dostlarından mürekkep bir heyet kızın parmağının ölçüsünü almak üzere evine giderler. Hal ve hatır sormalarından ve kahveler içildikten sonra, kız ortaya çıkar, iplikle veya madenî ölçülerle kızın parmağının ölçüsü alınır.

Yüzükler yapıldıktan sonra kararlaşan bir günde, küçük nişan merasimi şu şekilde yapılır: oğlanın anası ve kadınlarından mürekkep otuz kırk kişilik bir kafile kız evine giderler. Kahveler içildikten ve ikram edilen şekerler verildikten sonra kız adeta gelin gibi süslenerek kalabalığın bulunduğu odaya gelir. Yüzüğü eskiden hala takardı, oğlan anası da bir hediye takardı. Son zamanlarda yüzüğü doğrudan doğruya oğlan anası, eğer yoksa, onun namına başka birisi takar. Bu işlerden sonra kız, orada hazır bulunanların ellerini kaynanadan başlayarak hepsini öper. Elleri öpülen kadınların her birisi iyi dualar ve dileklerde bulunurlar.

Düğün ekseriya perşembe günleri olur. Bu düğün gününden bir hafta evvel çarşamba günü oğlan tarafı malî vaziyetine göre bir iki tepsi koz helvası yaptırır. (Burada bu helvanın adı taş helvasıdır.)

Bu tepsiler kızın evine gönderilir. Kız evinde bu tepsilerden bir tanesi kızın başına konur. Kız kolunu kaldırarak elini helvanın üzerine koyar. Elinin altında kalan yerdeki helva mümkün olduğu kadar muntazam koparılır. O parça oğlan evine gönderilir. Damad olacak delikanlı o helvayı yer. Diğer tepsilerdeki helvalar ufak ufak koparılarak eşe dosta

TOPRAK VE GÖK

*İnsan oğlu boğuştu yıllarca toprak ile
Yaşamının sırrını tarlalarda aradı;
Ne taş ses verdi ona, ne toprak geldi dile
Böylece çalışmanın yaşamak oldu adı.*

*Gökten fakir merhamet, hasta şifa dilendi;
Yıllarca bir teselli kaynağı oldu gökler.
İnsanlar esir oldu, kuvvetler hakkı yendi,
Gülmeyen gönüllerin ahiyle doldu gökler.*

Necdet Şenel

gönderilir. Helvayı dağıtan kadın her uğradığı yerdeki aileyi Salı günü gelin hamamına, Salı ve çarşamba geceleri de kına gecesine, Perşembe günü de düğüne buyurunuz der.

Büyük nişan da şöyle olur :

Düğünden bir hafta evvel oğlan tarafının malî vaziyetine göre bir iki beşbiryerde gerdanlık, küpe, bilezik gibi kıymetli eşya, bir kadife kutuya konarak erkekler tarafından götürülür. Davetliler evvelâ oğlan evinde toplanırlar; onlara sigara kahve, lokum ikram edilir. Ağır nişan kutusu denilen kadife kutuyu yakın dostlarından birisi eline alır. Bütün davetliler kalabalık bir kafile halinde sokaklardan geçerek kız evine gelirler. Kız evinde misafirler için hazırlanan yerlere davetliler otururlar. Götürülen ağır nişan kutusu, kızın amucası veya erkek kardeşine yahut ta yakın akrabadan birisine verilir. Davetlilere burada da sigara kahve, lokum, ikram edilir, nihayet merasim sona erdiğinden davetliler dağılırlar.

Ertesi hafta Perşembe günü bütün davetliler düğüne gelirler.

Geçen yazımda, kız isteme usulünü bu yazımda da nişan merasimini yazdım. Gelecek yazımda da düğün merasimini yazacağım.

Gençler sayfası :

Köy Havası

Emine çok güzeldi. Bahar kadar taze ve kıvrak vücudu berrak teni ile köylerinin en güzel kızı. Koyu siyah kaşlar altındaki, koyu siyah gözlerinin büyüleyici bakışları esraren-giz geceleri andırıyor; Yüzlerce köy delikanlısı bu bakışlar karşısında, iliklerine kadar titrediklerini hissediyorlardı. Ateşli kızıl dudaklarını süsleyen tatlı tebessümü sihir-kâr bir inci-ydi.

Bu ihtişamlı güzelliğin sahibi; küçük şirin bir köyceğizde doğmuş sıra söğütler arasında kıvrılarak akan derenin şırıltılarını dinleyerek büyümüş bir kır çiçeğidir.

Şehrin isli ve riyakâr muhitinden uzak saf ve temiz köy havası, engin yeşil kırlar, sonsuz penbe ufuklar ve hazin kaval nağmeleri onun, çocuk ruhunda büyük tesirler yaptı. İçliydi, nazlıydı "Eros,"u tanı-mıyordu, fakat o genç "Eros," un çocuğuydu. Köylüler kendisini o kadar severlerdi ki; bir araya toplandıkları zaman hep ondan bahsederler. onu öğerler-di. Fakat deli kanlıların her anışını muhakkak bir iç çekişi ta-kip ederdi. Bilirlerdi; Emine kendilerinin olmaktan çok uzak-tır. Konuşma esnasında bazan birisi coşar, atılır :

—“Üle gızanlar derdi. Emine benim olsa yokmuya guş sūdünle beslerim vallah!..

Bu sözlerine kendi de gülerdi. Hem, acı, iç paralayıcı bir gülüşle.

Zavallı ihtiyar anacığını bile besliyemiyordu. Emineye nası bakacaktı! O ancak Ahmedin olabilirdi!..

Ahmet kimdi, neydi, Emine neden onun olabiliyordu?

Köyde bir Durmuş efe vardı ki eskiden Ödemiş dağlarında meşhur Osman efeye kızanlık yapmış, sonra başlı başına bir çete kurarak yıllarca o havaliyi soyup sovana çevirmişti. Şimdi de bütün köy onun demektir. Davarlarının, sürülerinin sayısını Allah bilirdi. Ahmet işte bu efenin oğluydu. Söz kesilmişti. Emineyi Ahmede vereceklerdi. Efe oğluna misli görülmemiş bir düğün yapmak için hazırlanıyordu.

Fakat işler hiç te böyle olmadı. Emine başkasını seviyordu. Kim ne deyebilirdi. Onun da bir kalbi vardı. Geçen yıl muhtar ağaların düğününde bir delikanlı ile karşılaşmışlar, bakışları birleşmiş, yüzleri kızararak başlarını önlere eğmişlerdi. İşte bu zamanda ne olmuşsa olmuş. Emine gönülcüğünü bu delikanlıya kapıvermişti.

Ona öte köyden Bacıların Bekir derlerdi. Bir ihtiyar anaçığı ile bir ihtiyar babacığı vardı. Senelerden beri yılmadan yorulmadan çalışmış, bir kaç kuruş para yapmıştı. Şimdi onu da Eminesi uğrunda seve seve harcıyacaktı.

Serin, parlak bir ilk yaz gecesi, iki sevgili koyu gölgeler altında buluştular. Onlar her hafta böyle bir iki saat karanlıklarda sevişirlerdi. Nedense bugün Emine büyük bir heyecan içindeydi. Başını Bekirin göğsüne dayamış, kesik fısıltılarla konuşuyordu :

— “Beni götür... Çok, çok uzaklara götür Bekir. Köyüne evine götür benil...”

Bekir hazla Eminesini göksünde sıkıyor, sıkıyordu. Şimdi Bekir, kendisini eskisinden daha cesur, daha kuvvetli buluyordu. O bu güç ve kuvvetle — Ferhat gibi — dağları devirirdi.

— “Eminem, Eminem diyordu, seni öyle seviyorum ki... v: ilâve ediyordu:

— “Kaçacağız Emine, kaçacağız!..”

Ay ve yıldızlar ağaçlar arasından iki sevgiliyi seyrediyordu. Sanki: Eminenin heyecanı onlara da geçmişti. Titreşiyorlardı.

O gece Bekir Emineyi atının tergisine alarak gecenin bağrına daldı, uzaklaştı.

Karanlıklara yırtan nal sesleri köyün ufkunda senelerce aksiseda halinde yaşadı.

* * *

Aradan uzun yıllar geçti. Zaman onun da saçını, sakalını ağartmış, belini bükmişti. Ondan Emineyi sordum:

— “Emine mi? Emine... Emine... Diye tekrarladı. Gözleri memlenmişti. Bekir ağa ağlıyordu.

— “Dertlerini deştim Bekir ağa dedim.”

— “Yok oğul!.. dedi ve anlatmağa başladı. Sesi titriyordu.

— “Onu kaybedeli çok yıllar oldu. Onun için köyümü, anamı, babamı ve bütün dostlarımı feda etmiştim. Kaçtık — dediği gibi — ıraklara, çok ıraklara kaçtık. Gece gündüz çalıştım. Küçük bir yuvamız oldu. Kumrular gibi sevişiyorduk. Onu eskisinden daha fazla seviyordum. Fakat bu çok devam etmedi oğul; son zamanlarda Eminede büyük bir durgonluk görüyordum. Çok az konuşuyor, hemen hiç gülmüyordu. Anlamıyordum; o beni sevmiyordu artık. O köyünü, köyündeki Bekir’i seviyordu. O başka bir âleme dalmıştı. Hülyalar ve hayaller onu yaşıtıyordu. Nihayet onu öldüren de bu hayaller oldu. Günden güne sarardı, soldu. Bir gün ağzından kan geldiğini gördüm. Deliye döndüm oğul. Doktorlar getirdim, baktırdım. Fakat yaşamadı. Bir kaç ay sonra dünyaya gözlerini yumdu. Üzerine kapandım, bağırdım, haykırdım, ağladım. Senelerce hıçkıra hıçkıra, katıla katıla ağladım. Ve ağlıyorum...”

YEŞİL HABER

Başka bir iklimde uçan kuşlardan,
Baş ucunda en hoş sesi duyursam.
En güzel haberi gelip uçarsam,
Göklerin ilâhi kapılarından.

Bahardan kokuyu rengi çiçekten
Ufukta doldurup serpsen koynuna
Kanatlanıp uçsam daha yüksekten
Cenneti elimde getirsem sana.

Derdini duyduğum yerde kül olup,
Söneceğim akşam inanma bana;
Kayan yıldızınla yok olacağım.

Derdinden sulara ilk ışık solup
Yolunda suları iç kana kana;
Bense bu hasretle yuğrulacağım.

Hakkı Sayın

Bekir ağa ağlıyordu.

Köyüne götüremezmiydin Bekir ağa dedim. Belki iyi olurdu.

— "İstemiyordu oğul," dedi.

BURHANETTİN ÇEBER

Bibliyoğrafya Angel dayı

Yazan : Panait İstirati
Çeviren: Yaşar Nabi

S : 147

Çıkaran Remzi Kiatabevi
İSTANBUL

S. Toprak

Remzi kitabevinin bir kaç yıldır, tercüme sahasında edebiyatımıza yaptığı hizmetleri takdir etmemek imkânsızdır.

Güzel baskı, temiz bir dille yapılan tercümeler, dünya şaheserlerini Türk okuyuculara sunmuştur. İşte tercümeler serisinin 41 inci kitabı olan Panait İstiratinin Angel Dayı romanıdır. Aynı mütercim, bundan bir yıl evvel Kira Kiralina eserini de dilimize kazandırmıştı.

Bir Romen muharriri olan İstirati hakkında ilk biyografik malûmat, İzmirde çıkan Fikirler mecmuasında neşredilmişti. (Domuz Çobanlığından Dünya Edipliğine) başlığını taşıyan bu yazı bende merak uyandırmıştı. Yıllar sonra, ondan tercümeleri görünce alâkam fazlalaştı.

Tahsilini hayatta, hayatın tam içinde yapan muharrir geçkin yaşta, hasta, yorgun bir halde adeta keşfedilmiştir. Kira Kiralina'nın başında muharririn hayatına ait satırları okuyuculara tavsiye ederim. Çoban, camcı, çırak serseri nihayet bir şöhret haline gelen İstirati. Üslûbu, orijinalitenin ta kendisidir. Son derece hususî bir ifadeye sahiptir. Bilhas- sa teşbihlerinde ve istirallerindeki garip tat üslûbla vak'anın aynı hususiyetlerle kaynayışı eserlerinin güzelliğini artırmaktadır. Seçtiği tiplerdeki ve vakalardaki harikuladeliğe te dikkate değer. Velhasıl İstirati hayatı en katı çizgilerinden tutark ortaya atan bir muharrir. ona, ikinci, hayır, Romenlerin Gorki si deniyor.

Güzel bir dille çevrilen Angel Dayı, istiratinin yazdığı önsözle kendisinin san'at, hayat hakkındaki düşünce ve duygularını, nihayet roman dışındaki istiratiyi bize tanıtıyor. Ondan evvel de Yaşar Nabinin birkaç sözü vardır.

Angel dayı da Romanyanın eski içtimai bünyesinde dere-beğler, Arhontların zulmü hayat ve ezgileriyle, bunun ak-sülâmeli hürriyetin ve onu seven halkın mücadelesi gözük-mektedir.

Kitabı aslında olduğu gibi, evvelâ iki bölüme ayırıyoruz İlk bölümde iki kısmı ihtiva ediyor. biri Angel dayı, diğeri Angel dayının ölümü İkinci bölüm : kozma.

Angel dayı romanı içinde ikinci bölüm evvelkinden vak-aların silsilesi, tiplerin tenevvüü, karakterlerin değişikliği itibariyle ayrılıyor. Onun için bu kitapta vak'aların ve kahra-manların biraz da vakaya uygun ifadenin değişmesi bizde tamamen iki ayrı roman intibai bırakıyor.

Romanın özü :

İbrail de oturan bir ana oğulunun, yakın köyde oturan dayı-ları Diminin yanına noel bayramını geçirmeğe gelmişlerdir O gece başka müsafirler de vardır, Zoitzaana Dimi'ye dar-gın olan kardeşleri Angel'in de aralarında bulunmasını ve barışmasını istiyerek oğlu Adriyeni çağırarak için Angele gönderiyor,

Arkasından muharrir, Angel dayı hakkında malûmat ve-riyor : Angel genç yaşında ailesinden ayrılmıştır. İbrail de bir şarap tüccarının yanında çalışıyor. Usta iyi çalışmakta ve kazanmaktadır. Angel de namuslu hareket ediyor, hayli para alıyor. Seneler sonra ayrılarak şahsî olarak çalışmaya başlıyor. Kazanıyor ve mal mülk sahibi oluyor. Evlenmiştir de İşte Angel dayının ızdıraplı hayatı başlamıştır. Karısı aptal beyinsizin biridir. Angel bundan çok muztarıptır. Bu ızdırap devam ederken kendini kıskanan bir köylü evini ateşliyor. İki çocuğunu terbiyeleri için şehre göndermişti

Yangından biraz sora karısı da ölüyor. Angel hayli yıpran-mıştır. Tunada, bir sandal kazasında kızıda elinden gidince kendinin yalnız bir oğlu kalıyor. Angel onu zabıt yapmak

istiyor. Ve bir gün bu dediği oluyor. Bir gün yanan bina-ları yaptırmak için şehre giderken atlı bir postacıdan ilk akında attan düşerek ölen oğlunun haberini alıyor, olduğu yere yıkılıyor. Angel çocuğunu köye getirip gömmüştür.

Angel dayının hayatı değişmiştir. Hayatın, ahlâkın, dinin bütün kanunlarına düşmandır.

Diminin evine gelen Angel dayı, bu haldeki Angel dayıdır orada bu duygularını açık olarak konuşur.

Bu bölümün ikinci kısmında Angel dayı artık alkoliktir. Yatalaktır. Adriyeni çağırmıştır. O ayrılık yıllarında sevdiği yeğeninin başından geçenlerle kendi başından geçenleri hikâye eder. Lisani şiddetli ve isyankârdır. Meyhanesi kapalıdır, haraptır. Angel dayı boyuna içmektedir. Yatağından kalkamaz, meczup bir çocuğu düdük çalarak çağırır, içer. Adriyen müthiş muhtarip, şaşkındır.

Angel dayı ölmek üzeredir. Çektiklerinin yükü altında ölmek. Hayatının son anını yaşamak için ağzına rakı damlat-mak icap etmektedir. Hayat hakkındaki sözleri daha şiddetli ve daha isyankârdır. Fikirlerini red ve münakaşa istemez.

Angel dayı kat kat, yırtık çuvallar altındadır. İşte bu sırada Jeremi adındaki köylü girer. Angelin vücudu bir yığın kemikten ibarettir. kendi ifadesile yaşayan tarafı yalnız kafasıdır. O cebredilen bir hayat içinde yaşamak değil, hadise-lerin ve taliin icap ettirdiği hayat içinde yaşamak zarureti-ne inanmıştır. İsyanları bu noktada toplanır.

Angel dayı, Adriyene yaptığı son bir nasihatten sonra ölürken, Jeremiye; Kozmanın hikâyesini anlatmasını rica eder. ölür. İşte koma Jerminin Adriyene anlattıklarıdır.

İkinci Bölüm : Kozma :

Jeremi hikâyesine hatıralarıyla başlıyor. Kozmayı ve Eliyi nasıl tanıdığını ve büyüme çağlarında ata ve tüfeğe nasıl alıştırıldığını anlatıyor : Kozma ve Eli, genç yaşlarında, zengin olan evlerinden dağa kaçmışlar, haydut hayatına başlamışlardır. Bu hayat içinde, Kozma askerlerle bir çarpışma sonunda, mehtaplı bir gece, ormanda bir kıza raslı-

yor, ekzantrik bir macera ... Onlar anlaşıyorlar. Fakat ayrılmışlardır ve yahut bu Kozma'nın işidir.

Kozma ile Eli maceralarının seyri içinde ilerlerken bir gün yollarının üstüne bırakılmış bir çocuk buluyorlar. İki yaşında bir çocuk. Kozma kendine has düşünceler içinde bu çocuğu alıyor. Çocuk, yani Jeremi yavaş yavaş büyüyor ve onların mühim işlerinde rol alıyor.

Zaman ilerliyor ve Jeremi büyümüştür. Arhont denen Romen beylerinin askerleriyle yaptıkları bir çarpışmada Jeremi yakalanıyor.

Arhontun malikânesine götürülen Jeremi'ye, onun oda uşaklığı vazifesi verilmek isteniyor. Burada Jeremi, muhtarip bir hayat sürüyor, o hizmetçiliği her defasında reddetmiştir. Dağlara ve hüriyete, serbes atlara, rüzgâra alışkın Jeremi bunalmaktadır. Uzun bir zaman sonra, bir helva satıcısı ona yakında kurtulacağını müjdelemiştir. Jeremi ümitlidir.

Bir aylık seyahate çıkan Arhont'ta seyahatinden dönmüştür. Yanında bir de kadın vardır. Kadın Jeremi'ye alâka gösterir. Şimdi Jeremi onun oda hizmetçisidir.

Bu hayat böyle devam ederken, şu hadise cereyan ediyor. O zamanlar âdet olduğu üzere, cerre çıkan iki papas, Arhont'un malikânesine geldiler. Bilgi ve konuşmalarıyla nazarı dikkati celbeden papaslar, bir hile ile malikânenin bütün muhafızlarını zehirlediler. Jeremi ve kadın Filoriçika bunları tanımışlardı. Bunlar Kozma ve Eli idiler. İki papas Jeremi ile Filoriçika'yı alarak malikâneyi ateşe verdiler, dağa doğru yollandılar.

Rutubetli bir hava, rutubetli bir toprak üstünde cenuba doğru ilerliyorlar. Jeremi Kozmaya uzun zaman kendisini aramadığından şikâyetçi ve Eli'de, Kozma hakkında uzun uzun malûmat vermektedir. Kozma'nın çapkınlığı hakkında şu hikâyeyi anlatıyor : Jeremi'nin yakalandığından bir sene sonra, yeni bir mücadele sırasında uğradıkları bir köyde, Kozma'nın bir kıza tutulduğunu kızın zoru ile öldürmek için geldiği Arhont'tan vazgeçerek, kızın istediği bir adamı öldürdüğünü ve o kız da beraber olduğu halde dağlarda yaşadıklarını anlattı. Bu zaman içinde bir gün, Kozma, düş-

manı olan casus bir tahsildarla karşılaştı. Vurmak için nişan aldı. Fakat kız buna mani olmak istedi, iş işten geçmişti. Nişan alınmış, tetik çekilmiş, adam yere serilmişti. Kız koşarak cesede sarıldı, çünkü öldürülen kardeşi idi. Kozm, ona bir kese altın verdi ve dağlara doğru uzaklaştık.

İlerliyorlar, konaklıyorlar, yine ilerliyorlardı. Kozma, kucağındaki Filoriçika'nın mazarından ve karnından büyük bir ızdırap duydu. Ona, "Sen bütün tohumlara karnını açmış bir tarlasın diyordu,, ve bu ızdırapla da başından büyük bir kaza geçti. Kozma az daha ölüyordu.

Vaziyetleri tehlikeli bir hal almıştı. Bir taraftan Kozma, bu kadın beni öldürecek, diyordu. yollarını değiştirmek icap etti. Filoriçika, ona mazarından ve bir paşadan da kinle bahsetti. Kozma, bahsedilen paşayı öldürmek için yolunu değiştirmeye karar verdi. Artık Kozma, Filoriçika'yı dinliyecekti. Kadının arzusuyla yollarını bir ovadan geçirmeye karar verdiler ve öyle oldu.

İlerliyorlardı. Tunayı gördükleri bir sırada uzakta bir araba meydana çıktı. Araba yaklaştığında, adam, Filoriçika'nın tanıdığı çıktı. Çünkü samimi konuşmuşlardı. Bu bey Kozma ile Eli'ye hakaret etmişti. Sinirlenen Kozma, araba biraz uzaklaştıktan sonra adamı arkadan vurdu. O düşündü ki, yerlerinden İstanbula kadar Filoriçikaya malik olmuş birçok adamlar vardı. Hepsini öldürmek lâzımdı. Kozma birdenbire yolunu değiştirmeye karar verdi. Arkadaşlarının dağda konakladığı yere doğru döndüler.

Bir akşam sular kararırken konak yerine vardılar. O akşam orada, bir ziyafet ve bayram vardır. Reislerinin geldiğinden bütün çete efradı memnudur.

Bu günden sonra sükunet günleri başladı. Fakat Kozma bu hayata dayanamamıştır. Kendini tecrübe ediyor, fakat ayın onbeşinde attığı kurşun yerine vuramamıştır. Bu onun ölümünün yaklaştığına alâmettir.

Yukarıda söylediğim bu sükun devresinden sonra çete harekete geçiyor. Çete ile beraber yaşayan kadınlar Filoriçika müstesna, geride kalmışlardır. Bir aylık müddetle Dobruca'ya kadar hadisesiz akın ediyorlar. Sonbaharın bir gününde.

Maddenin Ruhu

*Kâbenin putlarını taşıyan, kıran eller,
İnsanlığın ruhunu inkâr denlerindir.
O putlar ki, taşlaşmış ideal ve emeller,
O putlar ki, denizler, gökler kadar derindir.*

*Buldu insan ruhunda doğduğu gün Allahı,
Güzelliği içerek taptı göğe ve yere,
Kalbindeki sevinci, bağrından kopan ahı,
Bir tebessüm halinde, oydu taş, mermere.*

Necdet ŞENEL

onların varlığını hissedemeyen potralar. Bizdeki Jandarmalara benzer adamlar onları sıkıştırıyorlar

Bu yolculukların bir anında pusuya yatmış potralar Kozmayı vuruyorlar. Ve Kozmanın hikayesi de şöyle bitiyor : kurtulamamıştı, dolu dizgin kaçarken, vücudu içi toprak dolu bir çuval gibi parçalanmış göğsü ile, yolun üstüne devrildi Hayvan hala koşmakta devam ediyordu., Angel Dayı Romanı burada biter.

S. T.

Halkevlerinde çıkan Dergiler

<u>Halkevinin adı</u>	<u>Derginin adı</u>	<u>Halkevinin adı</u>	<u>Derginin adı</u>
Adana	Görüşler	Gireson	Aksu
Afyon	Taşpınar	Isparta	Ün
Amasya	Yeşil Irmak	İzmir	Fikirler
Antalya	Türk Akdeniz	Kayseri	Erciyes
Artvin	Çoruh	Konya	Konya
Bafra	Altın Yaprak	Manisa	Gediz
Balıkesir	Kaynak	Mersin	İçel
Burdur	Burdur	Milâs	Yeni Milâs
Bursa	Uludağ	Muğla	Muğla
Çorum	Çorumlu	Niğde	Akpınar
Denizli	İnanç	Niksar	Ülker
Diyarbakır	Karacadağ	Trebzon	İnan
Elâzığ	Altan	Samsun	19 Mayıs
Eminönü	Yeni Türk	Sinop	Dıranaz
Eminönü	H. B. Hb.	Sivas	4 Eylül
Erzurum	Ata yolu	Urla	Ocak
Eskişehir	Halkevi	Yozgat	Bozok
Gaziantep	Başpınar	Zonguldak	Kara Elmas

Faizi: 10 Kuruştur.

Kurum Adı: TÜRK TARİH KURUMU
Sicil No: 255.7.2/24/807885
DERGİLER İNANÇ : DENİZLİ HALKEVİ DERGİSİ 48 (1941)
Markası: MARKASIZ Bulunduğu Yer: SÜRELİ YAYIN 48 (1941)
Konusu: TÜRKÇE

